

Politikai
röpiratok.

29.

29
204

KRÓNKA

A MOSTANI ORSZÁGGYÜLÉSRŐL.

IRTA

VAS GEREBEN.

8.

PEST, 1867.

Nyomatott Kocsis Sándor által (Érkövy, Galgóczy és Kocsi nyomdájában). Haltér és alduanasor sarkán 9. sz.

202

KRÓNIKA

A MOSTANI ORSZÁGGYŰLÉSÉRŐL

IRTA

DR. BALLAGI GÉZA.

PEST, 1867.

Építkezési és középítkezési társaság kiadása. Budapest, 1867. évi. 1. kötet.

A mostani országgyűlés.

Nehezemre esik az írás, mikor most
A lányom nem hallja örömet a kormost ;
Menyemasszony pedig, épen mint a sült hal,
Se jóból se roszból, egy drága szót sem hall.
Példából elébe akármennyit raksz is,
Fütle mellett megy el, ez nála a praxis.
Tollamat a lébe, hogy mégis bemártom,
Nem vezérel engem ez vagy ama pártom,
Leirom a jelent a jövőendő végett ;
Mert a mi most történt, ne hidd, hogy csak téged
Illet meg ; hisz beszél az a késő kornak ;
Mert mint a szőlölé, mit most kitipornak.
Minél öregebb lesz, annál inkább érik,
Végre betegeknek orvosságnak kérik :
Ugy, a mi most történt, egykor példát jelent.
Azért jegyezgettem írásba a jelent ;
Az apának mondom : a nagy időt éld át,
De fiadnak mond el aztán a nagy példát.
Hogy az vegye hasznát, s a szégyen ne érje.
Ostoba asszonynak legyen bamba férje :
A czinege irni, olvasni nem tanul,
Különben meghagyná elmulaszthatlanul :
Fiaim, tartsátok jól az eszötökben,
Csak czinegét fogtak idáig még tökben.

I.

Hogy be ne keverjek öreget apróba,
Hatvanegyben történt rajtunk az a próba,
Hogy a győztes párt a győzelemnek napján,
Nem mere jóllakni a tulajdon babján,
S föl talált ébredni lelkében a tudat,
Hogy a ki a ködben szemével nem kutat,
Mikor egyszer aztán napvilágot látott,
Látta, hogy hátrább ment, mint mennek a rákok.
Hatvanegyben győztünk ; de azt, fiam, elhidd,
Öt esztendő alatt az ördög majd elvitt.
Az ugorkafára bár sok ember hág fel,
Lesvén, hogy homét jő az a rég várt Rákhel,
Hiában mutatták, hogy ott van Gallia :
Fájós szemeivel kacsintgata Lia.
Láttuk, hogy a politikus csizmadiák,
Mind nem érnek annyit, mint egymaga : Deák,
Hogy ki ne száradjon a nagy kalamáris,
Penész fenyegetvén a tetejét már is.
Suga neki jó szót, a mi védő szentünk,
A ki vigyázott ránk, ha csálira mentünk.
Nagy szombaton éjjel irt levelet Bécsbe,
Angyalok töltvén az olajat a mécsbe ;
Tele volt a levél békitő malasztal,
És a melyen irta, oltár lett az asztal.
A levélben benn volt a husvéti bárán',
Az az : jól megértsük, a jó szónak árán

Kapunk majd ilyent is, hisz ezt Deák írta ;
A ki ezt nem érti, nem bárány, de birka.
Mi történt, tudjátok ; mert hát a hónapák
A hívólevelet szinte mind megkapák,
Az ország házában ütik most a vasat,
Melytől a jégkéreg végtére meghasad,
A mely alatt oly rég didergünk és fázunk,
Melytől már-már összeroskadott a házunk.
Minek keritettem ilyen nagy feneket ?
Tudnod kell azt édes fiacskám teneked,
S mig te nyalakodol a peccenyeczombon,
Ritmusos versekben végiglen elmondom,
Elmondom, kik voltak a lében kanalak
Az egész munkának lefolyása alatt.
Deák Ferencz uram, így mondja a sorom,
Mint a házak között a sudaras toron'
Fölmegyén az égnek, s az embernek nyaka
Megfájdul, ha nézi : hogy állhat ugy maga ?
De azt mondja nékem a kutató elme :
A cserhez hasonló épen ő kegyelme,
A csernek gyökere messze megy a mélybe,
Deák Ferencz uram a népnek szívébe.
Csernek a föld, néki népek milliója
Ad erőt, mely ekkép dicsőn védi, ója.
Dehogy mondom én azt, ki jön Deák után ?
Hiában keresnék ilyent Pesten Budán.
Igy van az legjobban, — mert én már azt tartom,
Mint az a látófa a Balatonparton,

Épen azért híres, mert áll egymagában,
(Vezet utast nappal, holdas éjszakában.)
Azért nem téveszt el; mert tudod, több nincsen,
Mely méltóságával oly messze tekintsen.
Rég lehajtott fővel áll a magyar nemzet,
Melyet, mint jól tudjuk, olyan anya nemzett,
Kinek gyermekei bámulják a nagyot;
De kiket a sors ha a bánatban hagyott,
Inkább éhen-szomjan hullanak a sirba,
Mint térden csusznuának a kegyelemzsirba'.
Olvasván a nemzet Deáknak levelét,
Mintha égi malaszt csöpögne le beléd,
Ujra éledt; mert a levél minden sora
Olyan magasztos volt, mint az urvacsora,
Nincsen benne harag; de van áldás, béke.
Méltó arra, hogy azt király ő Fölsége
A husvétnak napján, kaphassa meg, épen
Ülvén magasságban a királyi székben.
Deák úgy irván meg a nemzetnek dolgát,
Mint jobbágyok irnak, s nem a léha szolgák.
Fölemelte fejét a nemzet e szóra,
S mely hiában tömjént senkinek sem szóra.
Megdöbbenve némán várta most a választ,
Ő fölsége most már jót vagy roszt választ?
Nem lévén senkinek oly tiszta erkölcse,
Se fia, se lánya a kiért elköltse,
Mint Deák Ferencznek; mindenki remegett:
Hiában csinált-e ily munkaremeket?

Mert ha ő Fölsége kételkednék benne,
Birodalom sorsa veszendőbe menne;
De mint Ábel vére azért ért az égig,
Mert ártatlanságban lelhetted a végét;
A királyi válasz kimondta a nagyot,
Levél helyett eljött: — I m k ö z t e t e k v a g y o k!
Megtörtént ekképen a két első lépés:
Ez lett sebeinkre a gyógyító tépés.

II.

Negyvenkilencz óta nagy volt a mi gyászuink,
S ezer az okunk rá, hogy sokra vigyázzunk,
El ne merüljünk a bajok közepette,
Mint hogy a hajónkat a szű majd megette.
A nemzet jogából nem maradt egy csipet,
S a mely rossz forintot a fináncz megcsipett,
Nem láttuk azt többet, se hire se hamva;
És hogy hányszor lettünk pénzért megrohanva,
Minek mondjam el? hisz magatok tudjátok:
Tizenhét esztendő lett rajtunk ez átok.
Idegen országból, — már akár há legyek, —
Kimondom, hogy jöttek kiéhezett legyek,
Szopták a vérünket, hívván folyvást azon,
Keserves munkánkból övék lett a haszon;
Hogy panaszunk pedig az égbe ne jusson.
Bach és a Schmerlingek a zsarnoki jusson
Befogták a szánkat, s az anyai nyelvet,
Az az: a magyar szót is benyelni kellett.

S mivel elhalgattunk, lefogván a bánat,
 A kormánynak az a gondolatja támadt,
 Ránk fogta, hogy most már van e népnek kedve;
 De minthogy tánczolja kinlódik a medve,
 Fölmagzott a gyanú ott kinn ugy, mint itt benn:
 Elhallgattunk ugyan; de csak azon hitben,
 Hogy a rémületes, kinos szenvedések után
 Fölvirrad a napunk, Pesten ugy, mint Budán.
 Ugy is lett; mert ki a bort rovásra issza,
 Vakaródzva gondol a hűhóra vissza,
 Mikor a bor árát végtére megkérik,
 És ki kell fizetni utolsó fillérig.
 A bécsi kormány is fölnyitá a szemét,
 Nyakig halmozódván mellette a szemét,
 A bajból nem látván se elő, se hátra,
 Bécsben is morgott már a némettség bátra,
 Odamondogatván a sok szakkermentet,
 Hát ti miniszterek há pokolba mentek?
 A magyar koldus lett, utána a német,
 Ezt a gazdálkodást a bagoly enné meg.
 A bécsi gyűlésben régen észrevették,
 Hogy minő kárt tettek már a szedtevettek.
 A teljhatalomnak drága lett az ára.
 Magyar, német, cseh, tót jut koldus botjára.
 Óriási tömlőcz volt a birodalom,
 Rabbá lett a népség mind a két oldalon,
 Egymást strázsálgattuk, és a tenger Quittung,
 Nem arról szólt, a mit megettünk, megittunk;

Hanem fölment szépen puskára és dobra,
Mitől a mi sorsunk nem változott jobbra;
Mert az idegen nép látván a sok rabot,
Két megtámadásra nagyon kedvet kapott.
S mivel olyan példát még sohasem látott,
Hogy a rabok védnék meg a porkolóbot,
Solferino és a königgräczyi sánczok,
Kettétörték végre a Bach-verte lánczot.
Az lett végsummája a nagy egyszeregynek,
Hogy nem jó vágatva menni a nagy hegynek,
S a mit Deák irt meg mondott levelében.
Azt követte aztán a király is épen:
Hogy a nép színt olyan mint a gyűjtő méhe,
Békében mindig több méze van, mint éhe.
Királynéját védi, bár fulánkja nincsen,
Hagyja uralkodni a begyűjtött kincsen;
És ha megrohanná az a tolvaj darázs,
Visszatorlatlanul nem marad a marás,
Lévén a méhének az a szép erkölcase,
Hogy a fullánkját az ellenre kiöltse,
S bár ez egy csipésben érje is a halál,
Az ellenség bizton boszulóra talál.
Uram: irta Deák, — hallgasd meg a népet,
Melyet két rosz kormány szivedről letépett.
Add meg néki azt az alkotmányos jogot,
Melyért egykor mindég buzgón fegyvert fogott;
S ha lesz szabadsága védelmeznivaló,
Ki nem foghat azon a trójai faló,

S arat aztán néked karddal annyi babért,
Hogy magad sem adnád sok elveszett napért.
S hogy mily messze terjed önnön dicsőséged.
Te látod, hisz fölénk mi emelünk téged.
Kivetjük szivünkéből a régi bánatot,
S ha közibénk jöni léssen kívánatod,
Megttekintvén egyszer ezt a Budapestet,
Melyet Bach és Schmerling feketére festett:
Mondott szóból egymást megértjük, azt hidd el,
Akkor erősítem a legszentebb hittel.
Mit kívántok tehát, Deák, édes hívem?
Szólt ekkor a király, sorold el most híven,
Erre aztán szólt a népküldötte követ:
Lökd el az utadból a gátoló követ,
Adj felelős kormányt, hogy a nép fillére
Ne potyogattassék a vaklyukba fére;
Ne hizzanak azon csúszómaszó férgnek,
Melyek azért hajták előtted a térdet.
Hogy mely kincsét a nép lábaidhoz rakott,
Abból markoljanak a földön abrakot.
Add vissza minékünk apáink szokását,
Melyet az időnek foga el nem vásit,
S a mely őseidnek fénye vala szintén,
Mint azokét, ezt is, megvédjük őszintén.
Bach és Schmerling alatt láthattad két izben,
Hogy a lég madara meg nem él a vízben.
A halak elvesznek kinn a száraz parton,
Lugban színét veszti akármi jó karton:

A mit megszokott a mi nemzeti vérünk,
Boldogságot mi csak a régiben érünk,
Hogy lehessen e nép néked is jó tanasz,
(Régi jó voltában újra derült ám az,)
Add vissza törvényink, s azért én azt mondom,
Hogy beteljesedjék, lészen arra gondom:
A birodalomnak másik fele szintén.
Ugy boldogulhasson, kívánom azt, — mint én.
A közös ügyekben, a mint sora hozza,
Ne csak őket érje bajoknak a rossza,
Egyenlő arányban viseljük a terhet,
A mit mindenik fél könnyebben viselhet.
Esetről esetre küldünk majd követet,
A mennyit a gyűlés számszerint kivetett.
Ezek határoznak majdán mihelyettünk,
S a mint Fölségeddel ebben egyek lettünk,
A másik oldalról az örökös részek,
Ha ezen tervünket elfogadni készek,
Szintén követeket biznak úgy meg, mint mi,
Azt sem bánjuk, hogy ha ott lesz báró Tinti.
Ez a két követség nem ül egy tanácsba;
Mert két nyelv ütköznék nagy hamar egymásba:
Kétféle szokás nem keveredik össze,
Nem lévén rokonság, a mi egybekösse.
Majd a mit Fölséged előadand nékik,
Külön-külön fogják megvitatni végig,
Hogy mennyi a költség? mi kell majd a köznek?
Hozzáértök ebben össze nem ütköznek.

Mindenik óhajtja: egymást élni hagyjuk,
 S ha látni akarunk, vennünk kell a fagygyut,
 Idegen népeknek vétkes támadása,
 Bennünk büntetőjét mindenkorban lássa,
 S a megértett közjót mindkét fél akarván,
 Émeli a terhet a jobb és bal karján;
 S mivel jó előre megszabva a mérték,
 A melyhez járulni társim megigérték,
 Hogy milyen arányban esik ránk a ráta?
 Hisszük, nem görbül meg a nemzetnek láta.
 A két tanácskozmány jó előre tudja,
 Alkotmányosságnak legolcsóbb az útja,
 Maguk vetik ki a közterhet a népek,
 Ninesenek itt férgek, mik titkon eunének.
 A közösben ekkép intézkedvén bölcsen,
 Hogy a sok szót végre egymásba ne öltsem,
 Belkormány, igazság, népünk oktatása,
 Hogy mikint történik, csak kormányunk lássa.
 Gazdaság és ipar, adó kivetése,
 Ebben ne turkáljon senkinek a kése.
 Ha ön-erszényünkől több kerülne elő,
 Mitől szaporodnék egy kissé a velő,
 Arról rendelkezni légyen a mi jussunk,
 Hogy az iszaposból a szárazra jussunk.
 Mindezeket hallván, király ő fölsége,
 Deák szavainak levén immár vége,
 Azt mondá, nem bánom, ha a képviselők
 Meghajolnak immár Deák szava előtt,

Ha jól üt ki ott is majd a nagy exámen,
Szentül megigérem, azt mondom rá: ámen.

III.

Ekkor megtelett a képviselők háza,
S mint a mely gyümölcsfát a kertész megráza
Hogy érett gyümölcsét adja az embernek;
A hallgató népek nyikkanni sem mernek,
Lesik az elméknek érett gondolatját,
S a mily drágán adják a sáfránnak latját,
Olyan sokat érő gondolatok esnek,
Hogy megérteni is dolog az egyesnek.
Az elmúlt két rendszer bár sokat letépett.
A megszedhető fák közt nem törvén épet;
Ámde józanságunk, a jövőnk kincse,
(Illő, hogy mindenki ennek is tekintse.)
A megmentésünkre megmaradt még épen,
A remélve tűrő szivek rejtekében.
A milyen ragyogó elméket itt látánk,
A multban oly kincset nem rejtett a ládánk,
S a jövő e kapzsi uzsorás ígérte,
Hogy a szebb jövőnköt még megadja érte.
Két pártra szakadtak ekkor a követek;
Én ezt, — más meg mondja, hogy én mást követek,
De már ez nem hogy baj, így kell lenni annak,
Kérő koldusnak csak alamizsnát adnak,
Eladó a lány; de édes anyja, apja
Minden jöttment népnek nyakába nem csapja.

Az alkotmányosság nagy könnyen elválnék,
Hogy pártok legyenek, nem lehet az máskép.
A malomnak, tudjuk, hogy két köve vagyon.
Az egyik áll, a más forog rajta nagyon.
S ha a molnár látja, hogy éleik kopnak;
Van dolga mindjárt a vágó baltafoknak,
S a molnármester csak úgy boldogul véle,
Hogyha mindkét könek megvagyon az éle.
Az országgyűlésen vitatkozó pártok,
Egyenkint mondhatják: használok, nem ártok;
Mert mint két malomkö megőrli a magot;
A vitázó elmék készítik a nagyot.
Hogy Deák készíté a tervet, tudjátok,
Melyből egykor áldás bőven szálland rátok.
Azért róla szólni elég volt már ennyi:
Zsirt a szalonnához fölösleg lesz kenni.

IV.

Gróf Andrassy Gyula még fiatal ember,
Buzgóságtól úgy ég, mint lángtól a kender.
Nagy politikának mesterséges szála.
Hogy merre huzódik? leled épen nála.
Hét országban járt ő, látott ő világot,
Járt a tojasok közt, s egyre rá nem hágott.
Ő vala Deáknak jobb keze most Pesten,
Bécsben egyaránt, úgy napon, mint az esten:
S hogy miniszterelnök lett belőle aztán,
Gondolkozó főnek, nem is esoda az tán!

Eötvös József bárót teszem ő melleje,
A sok tudománytól káptalan a feje.
Ezen nagy tárlházban van a világ tükre,
Követeknek ebből adta értésükre,
Hogy ne nézzünk mindig lefelé a kutba,
Menjünk London, Páris, vagy Konnektikutba.
Mindenütt már számot vetettek az észszel:
Az oktondi mindig füle miatt vész el.
Mi eldobjuk a fát, s azt halljuk felöle,
A német öt garast faragott belöle;
Tanuljuk meg: az ész egy nagy kapitális,
Ha csak mindig merjük, kiürül a tál is.
A korpára hogy ha töltünk egy kis vizet.
S ü t n i v a l ó lesz majd, s jó interrel fizet.
Nagy kérdéssé vált az: valljon mit csinálunk.
Hogy fehér holló lön a pénz magja nálunk?
Örömet akarna, mint mondják, a szarka,
De ha próbálná is, nem bírja a farka;
Fizeti az ember az adót, ha bírja,
De lefogyott ám rég a levesünk zsirja,
Azért óhajtottunk oly embert a gátra,
A ki galléron fog, hogy ne menjünk hátra;
Előbb vetne magot, úgy aratna aztán.
Példát vévén ő a szántóvető gazdán.
Megtaláltuk ezt is: a ki régen tudja,
Patikához indul a betegség utja,
Hogy az eltört székláb könyörög az enyvért:
Pénzminiszter ekkint lett Lónyai Menyhért.

Miniszterek közül csak egy volna hátra,
De mivel tudjátok, milyen kell a gátra,
Épen azért hagytam ötet utolsónak,
Mert izét a leves köszöni a sónak.
Horváth Boldizsár az igazságot méri
Annak, kit a sorsnak mély csapása éri;
Egyszerű polgárnak a gyermeke lévén,
Csakis az érdemnek egyedüli révén
Jutott ő nagy polczra, Deák így kívánta,
A vak igazság nem lesz alatta sánta.
Honfui lelke átélt tenger gondot,
S az országgyűlésen bölcszet azért mondott
Azoknak, kik mondák: véletlenre várunk.
Igen, de ha addig összedől a várunk?
Mit csinálunk akkor? kérdi őket Horváth,
Lisztünk addig elfogy, hogy eszünk majd korpát?
Mint tapasztalt ügyvéd, úgy látta a pörbe,
Huzás halasztásnak minden utja görbe,
Uj csizmában kezdjük, s végre a lábujjunk
A pör végén társit kérdi: hová bujjunk?
Jókor egyezkedjünk. — fogjunk ma verebet.
Igérték tuzokot hiában eleget.
Azt mondja ő végre: nagy mester az idő.
S a mint a fazékban kidagad a tüdő,
Ugy emelkedünk föl, — ez beszédem vége.
Erre miniszternek tette ő Fölsége.

V.

Ott kezdem megvarrni a kiszabott inget,
Mikor kizökkenték uraink Schmerlinget.
Ennek válla tartá fölöttünk a boltot,
Melyet Apponyi gróf keze széjjelbontott.
Báró Sennyeyi Pál volt vele és mások,
Kiknek keze aztán oly alapot ásott,
Hogy az új építményt bátran megkezdhetjük,
Lehullván kezünkről a szorító kesztyük.
Somssich Pál, mint tudjuk, még anno ötvenben,
Mikor a szegény nép elbujt a ködmenben,
A magyar királynak joga hogy mi légyen?
(Ezt mind elhallgatni, mondá: lenne szégyen.)
Egy könyvben megírta: lett belőle harag,
Bach-uram mérgében rug, vág, csip és harap,
De mi haszna dul-ful, — az idő ránk hozta.
Hogy a jog is, mint a savanyó káposzta,
Kiállja a telet; Somssich is megérte,
A jog diadalát, — méltán küzdött érte.
Rég küzdök sorában ott van Kemény Zsigmond,
Hiában lesnétek arra, hogy hát mit mond?
De ha aztán tollát veszi egyszer elő,
Meglátjátok akkor, mit érhet a velő.
Addig irdogált ő fehérre feketét,
Betűi a régi rendszert betemeték.
Szentiványi Károly, te, ódon- becsület,
Mit irhatna mást a krónikám felüled,

A jobb jövendőben, míg azt mondotta más :
Voltam és maradok a hitetlen Tamás,
A törhetlen hitnek a papja te valál,
Soká ne leljen meg tégedet a halál.
Az az ügy, a melynek te adsz lendületet.
Szent az ; mert megvédi a te becsületed.
Csengery Antalnak nem halljuk a neszét,
Nem kenyerre néki, mint tudjuk, a beszéd,
De a nagy munkában azt hallottuk róla.
Végtől véégig ott volt az ő ékes tolla.
Hogy ez milyen fegyver, tessék, Bécsben ott van,
A kit megrémíte : szóljon Herr von Prottmann.
Megérdemleném azt, hogy élődjem hagymán,
Ha Csengery Imrét említetlen hagynám.
Antalnak testvére, embernek hisz kurta,
De a jogtudományt úgy át meg át furta,
Hogy a mit ő megmond, a könyv mondja : vélem,
Nagy nyereség ő a deákpárti félen.
Pesti képviselő Szentkirályi Móricz,
Az ő esze olyan, mint a választóviz,
Szétszedi a tárgyat, hogy lásd minden részit,
A mit az ellenfél kábitónak készít ;
Azután, mint doctor, megmondja : r e c i p e,
Tyukot ne tanítson kotlani a csibe.
Félre tette kardját, most röpül a tollán,
Államtitkárságig emelkedvén Hollán.
A mit valamely nép észszel meghódított,
Abból leszen nagygyá : tudomány a titok,

Azzal rakodjunk meg, jövődöt csak az ád,
Szebbé, jobbá azzal tehetjük a hazát.
Kandó Kálmánt mint a régi órát nézem,
Aprópénzként nem jár mindenféle kézen,
Pontosan mutat ő reggelt, estét, delet,
Mint az igazságot, hordozhatod veled,
El nem téveszt, ilyent például használok,
A jobb jövődöért ő is egyik zálog.
Vadnay Lajos ur, a miskolczy követ,
(Bölcs az a nép, a mely ilyen elmét követ),
Ritka ember tudja úgy az ősi nyelvet,
(A mit némely, mint a szalmát, elszór, elvet,)
A mint ő azt tudja. — Mutatja virága,
Hogy, a melyen termett, törzse milyen drága.
Tóth Lőrincz a jogban egy jól mívelt bánya,
A ki őt oktatta, Deák, meg nem bánja,
Hogy megmutogatta néki a jó nyomot,
A tipografus már sok jó könyvet nyomott
Abból, a mit ő irt, hisz ezt sok más tudja,
Az ő fonalán visz az igazság utja.
Szabó Imre Pápán lett a képviselő,
Neve az írók közt gyakran fordul elő.
Népirodalomban ugy ir ő, miként a
Jobbnak is ritkán fog a toll és a ténca.
Csak az aranyszáju János szólhat szebben,
A bünös, ha hallja, ugyancsak megszeppen ;
De minthogy biztatja Isten kegyelmivel,
Kitépvén a gyomot, jót ekképen mivel.

A Királyhágón tul levőknek kezeik
 Nagy terhet emelnek. bizonyítja Zeyk,
 Csöndes, higgadt lélek; de ha rajt a járom,
 Magad alig hinnéd: lesz belőle három.
 Az ő küzdelmében van annak a titka:
 Hogy kinyilott végre a vasalt kalitka.
 Ráday Gedeon átküzdé a multat,
 Pestmegyének sorját hogyha megtanultad,
 Mint küzdött a népért, abból megtudhatod.
 Egymaga megér ő a grófok közt hatot.
 Siskovics, az öreg, tisztos pátriarka,
 Haladásban ő az első nyomot járta,
 Bő tapasztalása nagy kincse ez ősznek.
 Példa ifiaknak, kik szalmánál főznek.
 Somssich Imre gróf a népnek édes atyja.
 Népét semminéműi kárban el nem hagyja,
 Jégben, fagyban, tűzben nyujt egy áldó kezét:
 Mint a hajnalesillag, kikeletre vezet.
 Zsedényi Eduárd lassan jár és indul,
 Nem ugrál, hogy most itt, azután, megint tul
 Kardoskodnék; mert az alkotmány a kardja,
 S hogy ne érje csorba, mindig azt akarja.
 Székács József urnak, a pátensek folytán.
 Vallási ügyekben tenger dolga volt ám;
 Szelid lelke lett az aczélnál erősebb:
 Illik, hogy reményed ily jellemhez kössed.
 Járt Királyi Pali olyan hosszú marsot,
 Minőt a bakáknál a trombita harsog,

Hogy mi a szabadság? jobban tudja száznál,
 A tapasztalt ember az öreg a háznál.
 Évek hosszú során küzd Trefort Ágoston,
 Vasutak hiánya alföldünkön ostor,
 Gyors szállítás és a jó olcsó vitelbér,
 Ha ez mind majd meglesz, gabnánk jobban elkél.
 Rónay Jácintnak kinn járván és kelvén,
 Szép diadalt szerzett nemzetünknek nyelvén.
 Mint a méhe gyűjtött a közös köpübe,
 Azt is jól tudja, hogy mint esal meg a füge,
 A mit a vak remény nem is ád, de mutat:
 Ezzel egyengessük magunknak az utat.
 Rónay Lajos és a testvére János
 Nélkül lenne ez a krónika hiányos,
 Mindkettő jó gazda, és a rosز időnek
 Példájából mondják, ha még rosزak jönnek.
 Vége a nemzetnek: kérnek, hogy ne késsünk,
 Kenyerünknek fogytán hiában lesz késünk.
 Dáni képviselő kit választott Szeged,
 A fején találja mindétig a szeget,
 Vele Szakál Lajos, a nép poétája,
 Alföld értelmének eleven példája.
 Dániel Palinak könnyű volna bármi
 Hosszú idő folytán sültgalambot várni;
 De ő meggondolta, hogy az egyik, másik
 Alatt a padlónak szege mind elvásik.
 Sulyok Móricz akkép mondja neki szinte,
 Én is elvárhatnék — öt-hat évet, mint te;

Ha nem látnám, hogy a nép alatt a verem:
Hogy tovább is várjunk, mondani nem merem.
Báró Majthényi és gróf Vas Samu látott
Nagy Amerikában ritka jó világot;
Mégis hazajöttek építeni a hazát,
Végső nyugalmat nekik is csak az ad.
Majthényi Deáknak békepípát adott
Emlékül, és ezzel jelentett ő nagyot.
Inkey József a népért ott küzde rég,
Mikor még robotban nyikorgott a kerék.
Jókor segíté ő levenni a terhet,
Képviselőséget ő méltán viselhet.
Sebestény Lászlóért sokat küzdött a nép;
Méltán mondja: mást én miért választanék,
Mint ki bajom tudja? Bizalom kell ide,
Mindenkit boldogít a tulajdon hite.
Szelestey László a börtönfal közül,
Azon szívet hozta, melyben csak a köz ül.
Bennfeledett minden bánatot, haragot,
Szívébe a boszu bele nem harapott,
Azért hidd el szavát: a mostani béke,
Deák Ferencznek lesz méltó dicsősége.
Opicz Jánost most már másod izben kérték,
Legyen képviselő. Ez az igaz mérték
A nép bizalmáról, mely, (meg kell vallani.)
Ha nem pénzért adják, csak akkor valami.
Még többet lehetne tán többet is kéne,
Hogyha beleférne munkám kötetébe.

VI.

Az új nemzedéket nagy örömmel nézem,
Utat törvén az a deákpárti részen.
Tóth Vilmos a jegyző nem szorul meg szóban,
Bármí csiklandós tárgy az, a miről szó van,
Nem kapkod, nem méléz, megindulelőre,
Megmondja: ez a bor, ez pediglen löre.
Nem kerít semminek széles, nagy feneket,
Hova néz, oda üt, . . . okkal felel neked.
Bátran jövendelem, bárha nem csusz, nem mász,
Oly magasra ér még, hová ritkán ér más.
Horváth Lajos épen járkál azon utban,
És ha mást megkérdek, azt feleli: ugy van!
Czifra szóért ugyan gyakran éljent kapsz ott,
De Horváth még sem vár holmi olcsó tapsot,
Beszédjében a szó mind ideg, mind izom,
A jó reménységben már előre hizom:
A ki így rostálja meg a termőeszmét,
Az méltán igéri: jóból jobb is lesz még.
Botka Mihályt fűzöm melléjük egy sorba,
Hogyha máskint tennék, lenne ebben csorba.
Nem áll ki a lapra óramutatónak,
Mit előre csak a belső részek tó'nak.
Egyik kerék ő is, igazköben járván,
Nem fér hozzá érdek, ez a mérges járván'.
Bizony ritka példa, becsülik is érte,
Hogy csak érdem előtt hajlik meg a térde.

Szász Károly, a költő, az elfáradt népnek
 Mutatja az eget, hol csillagok égnek.
 Hiba, ha magunkból a hitet riasztjuk,
 Messzebb ellát az Úr, mint tán a „fi a s t y u k,“
 Hogyha békén türeink, meglát, megvigasztal.
 Mindig rakva van ott a kegyelemasztal.
 Azt is mondja még ő: a föld a gyökered,
 Ködöt ne vess bele; mert az meg nem ered.
 Addig rugj, a meddig a pokróczod elér,
 Ne a földön kívül küzködjél a helér.
 Vele egy úton jár Tóth Kálmán, a költő,
 Néha megcselekszi, tréfaruhát ölt ő,
 A Beamteroknak bőrére nevettet,
 Nevettedben majdnem kezed, lábad etted;
 De nem lesi, várja azt a medvenapot,
 Mikor sültgalambod a felhőből kapod;
 Mert hisz a madárnak van lába, van szárnya,
 (Erre tanítá őt a Károlykaszárnya),
 Mindkettőt használja, röpül is, de jár is:
 Fej nélkül mit érne a nagy kalamáris?
 Kovács Laczi háznagy, ezt a tisztességet
 Kapta társaitól élénksége végett.
 Gazda, törvénytudó, irogat is néha,
 A ki nem dolgoznék, ő előtte léha.
 Hogy a jobbat érzük: summája, veleje,
 Tétlen ne maradjon, se keze se feje.
 Német levelezők lesik Zichy Tónit,
 Minduntalan kérdik: redt er heute no nid?

Az az, hogy beszél-e? mert nincs benne epe.
És a tudományja mindenkit meglepe,
Hogy, mint az orvosság, gyógyít szívet, mellet:
Békélni akarván, ilyen fő is kellett.
Jekelfalussyval sokat nyert a haza,
Epen negyvennyolczban jött Rómából haza,
Régi bölcseségből meritett ott bőven,
Vehetjük még hasznát majd a jövendőben.
Czorda, Vojnics Lukács, vélük aztán Rudics,
Mind a három olyan, hogy akar és tud is.
Bács-Bodroghnak szeme tekint tireátok;
Mert előre mentek, nem úgy, mint a rákok.
Eszetek, szívetek, más is mondja, nem én,
Tenger jóval biztat minket, mint a remény.
Kerkápoli Károly, a pápai tanár,
Legjobban tudhatja: nincsen olyan kanál,
Melylyel bölcseséget beszophatnánk egybe,
A tapasztalásnak nagy könyvéből megy be
Agyunkba a tudás, — ebből okoskodik:
Tétlen népekre vár a koldusság botja.
Joannovics György a román népből kéle,
Csak méltányosságot halluuk, szólván véle.
Magyar és román közt hidnak szolgál ám ott,
Igy nem szed rajtunk a reactio vámot.
Zichy grófok között József, Győző, ketten
Egész uj hajtások még a nemzettesben.
Könyvekből ők jókor eleget tanultak,
Tudván, hogy feledni kár lenne a multat.

Azt is megfontolták, hogy urnak az ép ész,
Épen úgy kell, mint a szegénynek a két kéz.
Ész és munka együtt a nemzeti vagyón,
Annélkül bizony megdermednénk a fagyon.
Gajzágót de méltán küldé ide Erdély,
Egyetlen szava sincs, mely Deáktól eltér ;
Unióért küzdött épen úgy, mint Dózsa,
Schmerlinguek egyik sem maradott adósa ;
És hogy egyek leszünk, itt az oka annak,
Hogy Erdélynek ilyen ép fiai vannak.
Nem csak vezérekből áll ki mind a tábor,
Lassu vízként halad Bittó, Svastics Gábor,
A nép bizodalma bennük kikereste,
Kik forgattak könyvet gyertyalángnál este.
Többekre nem terjed ki az irományom :
Hogy mi történt még több, megírni kívánom.

Mint a megtestesült komoly aggodalom,
Ülnek hazafiak ott a baloldalon, —
Szoritott marokkal, mint a posztóvéget,
Magas áron tartják alkudozás végett
Azt a 48-at, — s mint a házas párok,
Kiket egykor majd csak a temetőárok
Választ el egymástól, intő szóval mondják :
Hosszan vizsgálgassuk a hazának gondját.
Megcsipett a kígyó, a gyiktól is félünk,
Az aggodalom még együtt lakik velünk ;

Inkább most szólunk, mint hogy ha lenne késő,
Mikor a kopasznak nem kell már a féső.
Elmondák: jobb lenne, ha mi lennénk külön,
A mi fazekunkat más nem fogná fülön,
Ne csak azt mondanánk, hogy katonát adunk:
Minden lépéséről rendelkeznék magunk.
Mily jó lenne az is, ha az adósságot,
Mely a milliókra szépecskén fölhängott,
Ott felejténék a bécsieknek nyakán:
Maga lássa kiki, mint boldogul magán.
Ez a sok jó lenne, meg a sok jó volna,
Ha az ember mindent egy rakásra tolna,
Oly magas hegy lenne, fölérne az égbe;
De hogy aztán mindezt ki vihesse végbe?
Nem találkoznak kőművesek, ácsok,
Erre felelének jobb oldalról mások:
„Jó volna, ha volna.“ ez mind tarka álm,
Szeretném a kincset; de ha nem találom;
Hogy megéljem máról a holnapi napot,
A kezembe ásót, kapanyelet kapok,
Hogy ki ne sétáljon testemből a lélek;
Mert ha nem dolgoznám, attól méltán félek,
Mig én kincset lesnék, lelkemnek a mennybe,
Testemnek a sirnál mondanák, hogy: menj be!
Elaszott a nemzet, nem mondhatja: váro k,
Egy lépéssel odább előtte az árok.
Nagyon kell már ennek a drága orvosság,
Követeket azért küldött, hogy hát hozzák.

Első, mit megmentünk, a nemzeti élet,
Ennélkül minden más, — mondom — Isten véled, —
Hogy magyarok legyünk: előbb azt akarjuk,
Hisz vesztünkre törtek kányák és a varjuk.
Nemzeti nyelvünkre alkuba nem állunk,
Több az nekünk, mint a bajúszunk, szakállunk.
Nevelés, igazság, belkormány, gazdaszat,
Közlekedés ügye, s hogy ne mondjak százat,
Beladót intézi önmaga a nemzet,
Gyümölcsöt e fáról idegen már nem szed.
Ennyi hatalommal, hogy ha léssen eszünk,
Mindent megfontolva bölcsen rendelkezünk,
Talpraállunk újra, lesz tehenünk, birkánk,
Mire a naptárban egy pár évet írának.
Adósságcsinálás megszűnik itt egybe,
Bankórágó féreg ládánkba nem megy be;
De ha elszalasztjuk az alkalmas órát,
Jönek olyan napok, én nemzetem, ó, rád,
Ugyancsak hetedik gyerek lesz, ki látja,
Hogy az egy krajezárnak a garas már bátyja.
Értsük meg a dolgot: ez a birodalom
Kapott olyan sebet mind a négy oldalon,
Hogy az uzsorások, látván a sok lyukat,
Mind lakatra verték már a ládájukat;
S vagy a nagy adóban veszünk el maholnap.
Vagy nagy uzsorával akkép kizsarolnak.
Hogy hiában kérnék: ide több és több köll:
Egy csepp vért sem lelne testünkben a köppöl.

Mit kérnek mitőlünk? tőletek azt kérdem:
Nem kérik, hogy csússzunk, mint eddig, a térden,
A birodalomnak legyen közös öre,
Egyik esztendőről másik esztendőre,
És hogy mit védjen meg, azt is hogy miképen?
Két küldöttség szava döntse el azt épen.
S mivel most a népek küldöttsége végez,
Ugyan mi félelmet önthet belénk még ez?
Ha az állatoknak volna alkotmányuk,
(Melyekre a terhet idáig mi hányjuk.)
S a jármos ökröknek adnánk szabadságot,
Mondják meg igazán: valljon mennyi zsákot
Birnak el egy utban? többet egyik sem mond:
A népek gyűlése ekképen hát nem gond.
A költségnek számát akkép írja össze,
Hogy az uzsorát a nyakunkba ne kösse.
Ha a szomszédnépek magukban sem hisznek,
Akkor én azt mondom menjenek a víznek.
Hogy pedig rostával ne merjem a vizet,
Mert az ingyenmunka csak fapénzzel fizet,
Elmondom a közös ügyeknek forrását,
Illik, hogy a népek ezt fenéig lássák.
Negyvennyolcz előtt a külügyet, katonát,
Majdnem háromszáz év lefolyásában át,
Intéztették Bécsben, nem kérdeztek minket,
Hova, merre küldik a mi gyermekinket?
Negyvennyolczban aztán uj alkut kötöttünk,
Ezt a ki nem tudná, olyan nincs közöttünk,

A törvény szavai, (jó, ha belenézünk,)
 Elmondák sorjában, hogy mi a mirészünk,
 A mi fölött aztán mi leszünk a gazdák.
 S a mint intézkedünk, úgy vehessük hasznát.
 Ugyanazon törvény megköti a gombot,
 Mit az országgyűlés még Pozsonyban mondott,
 V a n n a k k ö z ö s ü g y e k, melyekről majd bőven,
 Határozni fogunk azon esztendőben.
 Ne tagadjuk most már, hogy a tavasziba
 Innét származott a rettenetes hiba,
 Az engedményeket elhoztuk kontóra,
 S ért bennünket aztán sok keserves óra ;
 Mert a közös ügyben nem szólottunk jókor,
 Ettől lett torkunkban savanyu az ó bor.
 Lajtántuli népek, azt mondák : vigyázzunk,
 Ne tagadjuk el, hogy szomszédos a házunk,
 S h a t á n ü s z k ö t vetne beléje a muszka,
 Ne hiányozzék a markunkban a puska,
 Közösén védjük meg, s a közös küldöttség,
 Határozza azt meg, mi legyen a költség.
 A mennyiszer azt majd a szükségünk hozza,
 A mint érhetne a bajoknak a rossza,
 Népek küldöttsége lesz az, mely határoz,
 Hogy mikint kapunk a kard és a kantárhoz !
 Belügyi dolgokban egymást nem zavarjuk,
 Egymásnak galambok leszünk és nem varjuk ;
 S h a e k k é p e n élünk, úgy, mint jó barátok,
 Az Isten áldásán, szálljon égből rátok.

Mint alkotmányos nép arra leszen gondunk,
Férfiszó, mit néktek, mi ezennel mondunk,
Meg nem türjük, hogy a jussaitok sértsék,
Holmi kárörvendő baglyak és a vércsék.
Ezen okok győztek a többség követte.
Hogy törvénynyé váljék, fölállott mellette.
Az ellentáborban nem ültek ám némán.
A fölszólalókból ime itt van néhány.

VII.

Szenvedések kelyhét kiürité Bónis.
De örülni mégis tudna ő a jön is,
Ha az a hazának hozna jobb napokat;
Kezével azért ő gyengéden tapogat,
Nem tép és nem szakgat, elhiszi és mondja:
Hogy Deáknak szívéen szent a haza gondja,
Egykét éles szóval bajt ő nem okoz ma,
A megkevert babot nem éri a kozma.
Tisza Kálmán nyul már olykor paprikába,
No de ezt is érti az, a ki nem kába,
Hogy a lajthántuli népeknek a nyelvét,
A követelésben, mely már sokat elvét,
Csipje meg egy kissé, így oldjuk meg a bajt,
S a végin mondhatjuk: jut is marad is majd.
Mindig elbusulok, ha fölszólal Ghiczy,
Tulajdon szava, hogy a jobbat nem hiszi,
Hogy reménye nincsen mondá hatvanötben,
Ő szerinte most már koválygunk a ködben.

Adjon az Ur néki melegebb malasztot.
Van még olyan jó, mit Isten elhalasztott,
S azon szívnek ád meg, mely s z e r e t n i tud még;
S ha Ghiczben talán ez ki nem aludt még,
Sok tudományának lenne tenger haszna,
Ha ki nem árad és malmot hajt a Kraszna.
Nyári a mértékbe helyezi a fontot,
Óvatos elmével olyant még sem mondott,
Hogy Deák mértékét végkép lebillentse.
Jó kövéren tetszik Nyárinak a lencse,
Ilyent főzzenek hát a magyar szakácsok,
Ő kegyelme erre adja a tanácsot.
S hogyha, mint a tűzok, nehezebben röppen,
Az ő gondolatja nem jár lenn a rögben.
Jókay Nyáriveral, mint a kar a karon,
Tiszta szívvel mondja: a hazát akarom
Nagyra fölemelni, s ha keserüt mondok,
Mentsenek ki engem a hazai gondok.
Ha megnyugtatójátok szívem és az eszem,
Tollam utatokba gátnak nem helyezem.
Inkább örülök ma, ezt mondom tinéktek,
Mint lessem, mikor van bornyunyúzópéntek ;
A sok vörös plajbász volt nekem már elég,
Gyujtsunk mécsset, mely a világvégig elég.
Akár megesküdjem elhunyt őseimre,
Csak megelégedést vár Ivánka Imre,
S bár meglátszik rajta, hogy forgata kardot,
Becsületes béke volt, a mire tartott.

Baloldalon küzdvén nem öl, inkább megvéd,
 Hogy a bárányt föl ne falják muszkamedvék.
 Várady Gábor jött Marmarosból ide,
 Ott megszokván a sót, megöröklött hite,
 Ezen csipős szerből ha többet használunk,
 Az idegenektől mentebb lesz a tálunk,
 De úgy, nem akarja megsózni a levet,
 Hogy annak a hasznát még te magad se vedd.
 Podmaniczky Frigyes, mint hát a huszárok,
 Azt keresi, merre volna legtöbb árok,
 Néki ellenfél kell, de nemes ellenfél,
 Hisz az ilyentől a jó katona nem fél,
 Hasonló küzdésben csak a haza nyerhet,
 Hogy ne nyomjanak ránk mindenféle terhet.
 Szontágh úgy szól, mint a jó lelkiismeret,
 Melynek gyengédségét igen jól ismered;
 Nem ellenfél, inkább a baráti tanács,
 Rá nem foghatnád, hogy ő hitetlen Tamás.
 Kupricz Imre nem szól, csak külseje hideg,
 Haza boldogságán rezg benne az ideg,
 Tizenhét éven át benne sok megfagyott
 No de van mértéke; mivel mér ő nagyot.
 Az ellenzék tisztét elvégezé végkép;
 Most már megszólítom én a haza népét.

VIII.

Népem! Egy két szóra kérlek szeretettel,
 Addig ezt az irást, kérlek, még ne tedd el.

Tudod, mily élet volt, mikor még nem kérdék.
Van-e erszényedben egy fillérnyi érték?
Parancsoltak, aztán mentél ide-oda,
S hogy a lábad el nem vásott, az a csoda.
Deák bölcsen mondá; előttünk két ut van.
Bizonytalan korig várni lenn a kutban,
Ott éhezni, fázni, míg az a nem tom ki;
Mint egy rossz keszeget irgalomból fog ki;
Vagy szabadon állván, és még épen jókor,
Mig ki nem fogyott a hordónkból az ó bor,
Azt mondhatjuk: a l k s z u n k! de ára megérje,
Hogy magyar aszonynak rab ne légyen férje,
Hogy de legyen aztán, mit megvédjen karunk
Alku s nem kegyelem, a mit mi akarunk.
Az országgyűlésnek többsége ezt hallva,
(Memnyországot az kap, a ki meg van halva.)
Megmenteltan mondá: elfogadjuk terved,
E mellett a nemzet sokat kiheverhet,
Hazafi készséggel, ime melléd állunk,
A közös adóban, egyenlőt visz vállunk,
Megmentjük a népet, több nyomás leromból.
Itt az idő, új hont építeni a romból.
Annyi becsület és oly kimívelt elmék
Állnak jót a jobbért, ó, népem, mi kell még?
Nemzetünknek színe, Deákkal az élén,
Okoskodván sokat a sok mindenfélén,
Ha ezek sem tudnák, kik sokat szenvedtek?
Hogy mi lenne hasznos, jó lelkek, tinektek,

Akkor, Magyarország, mentsen meg az Isten,
Emberi elmével, nincs, ki segít itten.
No de józan eszed elegendő zálog,
Hogy a jót a rosszal össze nem kuszárod.
Ha megkérdenéd a kiröppent madarat:
Kalitkában még a czukorért sem marad;
Inkább küzd szabadban. — Ez a példabeszéd
Nyugtassa meg minden embernek az eszt.

IX.

A mű befejezve, most a szent koronát,
Mely legfőbb kincsünk volt oly hosszú koronát,
A fejedre tesszük, Urunk és Királyunk!
Néked most már olyan hűséget kínálunk,
(Ki a krónikákat átforgatni ráért,
Tudja,) hogy kész halni a jog és királyért.
És hogy a jelenre a példát fölhozzam:
Mózes népe járt a nagy pusztában, hosszan,
S az Ur a vezérnek, bár esengve kére,
Mevoná, hogy lépjen íg éret föld ére.
Mi is vesztegeltünk; de el nem csüggedvén,
Ujra fordított az ég Ura a kedvén,
S mivel e jó népben föltámadt a hited,
Látod, nagy kegyelme Téged megsegített;
Fölvezetett immár a királyi dombra,
Itt fordul a tennen sorsod is majd jobbra.
Mózes kegyelemből csak a hegyről látta,
Hol állapodik meg végre a frigyláda.

Az ország szíve az, a hol állasz, mondom;
Történelmünk földje gyült össze e dombon;
Az ígéret földét nem távolból látod,
Épen az az, melyhez érteted a lábod.
Fogadd hűségünket, ugy, a mikint adjuk,
Légy Te népeidnek mind végiglen atyjuk;
Hisz a virág is, mely a harmatot issza,
A magasból nyervén, annak adja vissza.
Tükör a nép szíve, fényes koronádat,
Hogy ha belenézesz, kettős fényben látod.

Hozzád fordulok most szép királynéasszon',
Az égnek kegyelme rád soká' virrasszon,
Te a nemzet nyelvét a királyi székbe
Emeléd, és ezzel azt vitted Te végbe,
Mint a nap érvén a gyenge bimbókelyhet,
Biztatja, hogy most már virága kikelhet:
A mint megszólaltál nyelvünkön, a bánat
Halavány füstékén öröm pirja támad.
A szó a sziveken olyan, mint az ablak,
(Remény lassabban menj, talán még megkaplak.)
A magyar szót ejtvén a királyné ajka,
Szavában a szívét látom, ő a dajka,
Ki a bizalomnak mondogatja: kelj föl!
Folyt ezen országban egykor méz és tejföl,
Folyjon újra, mondom én s királyi férjem,
Lévén arra gondom, hogy még jókor kérjem.

Ezt a hitet adtad, szent nekünk e hitünk,
Hálából ezért mi mindig megsegítünk.
A korona vállad csak gyengéden érvén,
Ez a nemzet Néked azt fogadja térdén :
Meg nem engedné azt, hogy a súlyos gondok
Annak vállát nyomják, a ki első mondott
Királynék közt olyant háromszáz év folytán ;
„Bizalmatlanságból ennyi elég volt tán ?“
Nagy a szíved, benne milliók elférnek,
Szivedért anyáknak mondunk, nem testvérnek,
Ez a hon is a n y á n k, — s tanu a történet,
Nincs rá példa, hogy e nép azt ne védné meg.
Tartsa rád az Ur a jóval tele kezét,
Az Urnak nevével végződják a beszéd.
A krónikairó bár hova tekintsen,
Több megírnivaló dolga itt már nincsen.
